

State Code

A.C. Code

P.S. Code

Resp. as in voter list

World Value Survey - 2012

State Name: _____

A.C. Name: _____

P.S. Name: _____ Respondent name _____

Address of the respondent (Give landmark): _____

Date of interview (dd/mm/yyyy): _____

Name of the Investigator : _____

Supervisor's Signature: _____

INVESTIGATOR'S INTRODUCTION AND STATEMENT OF INFORMED CONSENT

Good morning/afternoon/evening. I am ____ from CSDS. We are conducting a survey in your area today. This survey is being conducted as part of the World Value Survey which is conducted in over 50 countries in order to explore people's attitudes, opinions, values and beliefs on a range of issues. Your household has been chosen by chance. We would like you to answer questions about your personal views. The interview will take about 60 minutes. We will not record your name or any identifying information about you on the questionnaire. So no one will know who gave which answers to our questions. There is no risk to you in participating in the survey. There is also no benefit to you in participating in the survey. But if you answer our questions, you will help us understand how the public feels about issues facing the country today. Your participation in the survey is voluntary. If there are any questions you don't want to answer you don't have to answer them. And you can stop participating in the survey at any time. If you have any questions about the survey in the future, here is a card with the phone number of a person whom you can call at our organization's headquarters. He/she can answer any questions that you might have. Your assistance will be very much appreciated. Are you willing to start answering our questions?

F1. मी आता मुलाखतीला सुरुवात करू का?

1. Respondent agrees to be interviewed   2. Respondent does not agree to be interviewed

INTERVIEW BEGINS

Q1. खालीलपैकी प्रत्येक बाब तुमच्या जीवनात किती महत्वाची आहे. तुम्ही असे म्हणू शकता की, खूप महत्वाची, महत्वाची, फार महत्वाची नाही, अजिबात महत्वाची नाही.

		खूप महत्वाची	काही महत्वाची	फार महत्वाची नाही	अजिबात महत्वाची नाही	DK/ CS
a.						
b.	a. कुटुंब	1	2	3	4	8
c.	b. मित्रपरिवार	1	2	3	4	8
d.	c. मोकळा वेळ	1	2	3	4	8
e.	d. राजकारण	1	2	3	4	8
f.	e. कामे	1	2	3	4	8
	f. धर्म	1	2	3	4	8

Q2. सर्व गोष्टींचा विचार कराता, तुम्ही असे म्हणू शकता की तुम्ही खूप सुखी आहात, काही प्रमाणात सुखी, खूप सुखी नाही, अजिबात सुखी नाही. 1. खूप सुखी 2. काही सुखी 3. खूप सुखी नाही 4. अजिबात सुखी नाही 8. D.K./Can't say

		Q3.	सध्याच्या दिवसात तुम्ही तुमच्या तब्येतीचे कसे वर्णन कराल. खूप चांगली, चांगली, ठिक, वाईट आहे.									
			1.खूप चांगली	2.चांगली	3. ठिक	4. वाईट	8. D.K./Can't say					
a.		Q4.	इथे काही मुलांसंदर्भात गुणांची यादी आहे, जे गुण मुलांना शिकण्यासाठी घरात प्रोत्साहीत केले जात असतात. कोणत्या गुणाला तुम्ही खास महत्व द्याल?									
b.				महत्वपूर्ण	महत्वाचे नाही	DK/CS						
c.		a. स्वावलंबी	1	2	8							
d.		b. कष्ट	1	2	8							
e.		c. जबाबदारीची जाणीव	1	2	8							
f.		d. कल्पनाशक्ती	1	2	8							
g.		e. सहनशक्ती व इतर लोकांचा सन्मान	1	2	8							
h.		f. पैशाचा काटकसरीने वापर, पैसे व सामानाची बचत	1	2	8							
i.		g. संकल्प करणे आणि चिकाटी	1	2	8							
j.		h. धार्मिक विश्वास	1	2	8							
k.		i. निस्वार्थीपणा	1	2	8							
		j. आज्ञाधारकपणा	1	2	8							
		k. स्वतःला व्यक्त करणे	1	2	8							
		Q5.	सर्व गोष्टींचा विचार करता सध्याच्या दिवसात तुम्ही तुमच्या जिवनाबद्दल किती समाधानी आहात. (इथे १० पायऱ्यांची सिडी दिली आहे .पायरी क्र. १ म्हणजे तुम्ही पुर्णपणे असमाधानी आहात आणि १० म्हणजे तुम्ही पुर्णपणे समाधानी आहात तुम्ही स्वतःला या सिडीच्या कोणत्या पायरीवर तुमच्या जिवनाच्या समाधानाबद्दल कोठे ठेवाल)?									
			पुर्णपणे असमाधानी		पुर्णपणे समाधानी							
			01	02	03	04	05	06	07	08	09	10
		Q6.	सर्वसाधारणपणे बोलता तुम्ही असे म्हणू शकता की, अधिकांश लोकांवर विश्वास आहे की, लोकाशी व्यवहार करताना काळजी पूर्वक केले पाहिजे? 1. खूप लोकांवर विश्वास ठेवता येतो 2. काळजी घेण्याची गरज आहे 8. D.K./Can't say									
a.		Q7.	मी आता स्वयंसेवी संस्थांची यादी वाचून दाखवितो. तुम्ही मला सांगू शकाल का की तुम्ही सक्रीय सभासद आहात, सक्रीय सभासद नाही, आणि संस्थेचाच सभासद नाही ?									
b.			सक्रिय सभासद	सक्रिय सभासद नाही	संस्थेचाच सभासद नाही	DK CS						
c.		a. चर्च किंवा धार्मिक संघटना	2	1	0	8						
d.		b. खेळ संस्था व करमणूक संघटना	2	1	0	8						
e.		c. कला, संगीत किंवा शैक्षणिक संघटना	2	1	0	8						
f.		d. कामगार संघटना	2	1	0	8						
g.		e. राजकीय पक्ष	2	1	0	8						
h.		f. पर्यावरण संघटना	2	1	0	8						
i.		g. व्यावसायिक संघटना	2	1	0	8						
		h. मानवतावादी किंवा विश्वस्त संस्था	2	1	0	8						
		i. ग्राहक संघटना	2	1	0	8						

j.	☐	j. स्वयंसेवी संघटना, बचत गट	2	1	0	8	
k.	☐	k. इतर संघटना	2	1	0	8	
a.	☐	Q8. खाली वेगवेगळ्या लोकांच्या गटांची यादी दिली आहे, तुम्ही मला सांगा यापैकी तुम्हाला कोण शेजारी म्हणून आवडणार नाही ?	शेजारी म्हणून आवडणार नाही शेजारी म्हणून आवडणार DK/CS				
b.	☐	a. धुम्रपान करणारे व्यसनाधीन	1	2	8		
c.	☐	b. वेगळ्या वंशाचे लोक	1	2	8		
d.	☐	c. ज्यांना एड्स झाला आहे	1	2	8		
e.	☐	d. स्थलांतरीत किंवा परदेशी कामगार	1	2	8		
f.	☐	e. समलैंगिक संबंध असणारे	1	2	8		
g.	☐	f. वेगळ्या धर्माचे लोक	1	2	8		
h.	☐	g. खूप मद्यपान करणारे	1	2	8		
i.	☐	h. लग्न न झालेले एकत्र राहणारे जोडपे	1	2	8		
	☐	i. वेगळी भाषा बोलणारे लोक	1	2	8		
	☐	Q9. तुम्ही खालील विधानाबाबत सहमत आहात, की असहमत आहात, किंवा सहमत नाही किंवा असहमत नाही?	सहमत आहात असहमतआहात सहमत नाही DK/CS				
a.	☐	a. जेव्हा नोकरीची संख्या कमी असते तेव्हा पुरुषांना स्त्रीपेक्षा नोकरीवर जास्त अधिकार असावेत.	1	2	3	8	
b.	☐	b. जेव्हा नोकरीची संख्या कमी असते तेव्हा नोकरी देणाऱ्यांनी देशातील लोकांना स्थलांतरीत लोकांपेक्षा नोकरीची जास्त संधी द्यावी	1	2	3	8	
c.	☐	c. जेव्हा महिला त्यांच्या पतीपेक्षा जास्त कमवतात तेव्हा काही प्रश्न निर्माण होतात.	1	2	3	8	
d.	☐	d. महिलांना नोकरी असणे हा त्यांचे स्वातंत्र्य असण्याचा चांगला मार्ग आहे.	1	2	3	8	
	☐	Q10. मी तुम्हाला खालील सर्व विधाने वाचून दाखवितो. तुम्ही मला सांगा त्याबाबत खूप सहमत आहात किंवा खूप असहमत आहात. (तुम्ही सहमत आहात की असहमत आहात. जर सहमत असाल तर खूप सहमत की काहीप्रमाणात सहमत आहात याला चिन्हांकीत करा. जर असहमत असाल तर खूप असहमत किंवा थोडेफार असहमत याला चिन्हांकित करा.)	खूप सहमत असहमत खूप असहमत DK/CS				
a.	☐	a. माझ्या आयुष्याचे मुख्य ध्येय म्हणजे माझ्या पालकांना माझा अभिमान वाटला पाहिजे.	1	2	3	4	8
b.	☐	b. आई जेव्हा कमावते तेव्हा मुलेही कष्ट करतात	1	2	3	4	8
c.	☐	c. एकंदरीत पुरुष हे स्त्रियांपेक्षा चांगले राजकीय नेते बनतात	1	2	3	4	8
d.	☐	d. विद्यापीठीय शिक्षण हे मुलांना मुलीपेक्षा जास्त महत्वाचे आहे.	1	2	3	4	8
e.	☐	e. एकंदरीत पुरुष हे स्त्रियांपेक्षा चांगले व्यावसायिक अधिकारी असतात.	1	2	3	4	8
f.	☐	f. जे समाधान नोकरी केल्यावर मिळते. तेच समाधान घरातील कामे करणाऱ्या महिलेलाही मिळत असते.	1	2	3	4	8
	☐	Q11. काही लोकांना असे वाटते की त्यांना निर्णय घेण्याचे स्वातंत्र्य आहे तसेच आपल्या जीवनावर त्यांचे पूर्ण नियंत्रण आहे. तर इतर लोकांना असे वाटते की ते जे करतात त्यांच्या बाबत जे होते त्यावर कोणताही वास्तविक प्रभाव नसतो. (इथे एक १० पायऱ्यांची सिडी आहे . या सिडीवर पायरी क्र. १ म्हणजे काहीही निर्णय घेण्याचे स्वातंत्र्य नाही आणि क्र. १० म्हणजे खूप					

पर्याय आहेत. तुम्ही या सिडीतील कोणत्या पायरीवर स्वतःला ठेवाल ज्याद्वारे तुम्हाला किती पर्यायांचे स्वातंत्र्य आहे व तुमच्या जीवनावर नियंत्रण आहे ते दर्शवते.

काहीही निर्णय घेण्याचे स्वातंत्र्य नाही

खूप पर्याय आहेत

Q12. तुम्हाला असे वाटते का लोक तुमचा फायदा संधी मिळताच घेण्याचा प्रयत्न करतात. इथे १० पायऱ्यांची सिडी आहे. पायरी क्र. १ म्हणजे लोक तुमचा फायदा घेण्याचा प्रयत्न करतात आणि पायरी क्र. १० म्हणजे लोक तुमच्याकडून सहकार्याची अपेक्षा ठेवतात. तुम्ही या सिडीतील कोणत्या पायरीवर स्वतःला ठेवाल?

लोक तुमचा फायदा घेण्याचा

लोक तुमच्याकडून सहकार्याची

प्रयत्न करतात

भावना ठेवतात

Q13. तुमचा सध्याचा वैवाहिक दर्जा काय आहे? 1. लग्न झाले आहे 2. एकत्र राहतो लग्न झाल्यासारखे 3. घटस्फोटीत 4. विभक्त 5. विधवा 6. एकटे

Q14. तुम्हाला अपत्य आहेत का?

0. मुले नाहीत 1. एक अपत्य 2. दोन अपत्य 3. तीन अपत्य 4. चार अपत्य
5. पाच अपत्य 6. सहा अपत्य 7. सात अपत्य 8. आठ किंवा जास्त अपत्य 9. NA

Q15. तुमच्या कुटुंबाच्या आर्थिक स्थितीबद्दल तुम्ही किती समाधानी आहात. इथे १० पायऱ्यांची सिडी आहे. पायरी क्र. १ म्हणजे पूर्णपणे असमाधानी आणि पायरी क्र. १० म्हणजे पूर्णपणे समाधानी, तुम्ही स्वतःला कोणत्या पायरीवर ठेवाल?

पूर्णपणे असमाधानी

पूर्णपणे समाधानी

Q16. या देशाची पुढील १० वर्षांत कोणती उद्दिष्टे असावीत, याबद्दल लोक बोलतात. मी काही उद्दिष्टे वाचून दाखवितो, ज्याला लोक पसंती देतात. कृपया तुम्ही यापैकी कोणती उद्दिष्टे महत्वाची मानता? पहिली पसंती दुसरी पसंती

a. वेगाने वाढणारा आर्थिक विकास	1	1
b. या देशाची सुरक्षा व्यवस्था मजबूत असावी	2	2
c. लोकांना त्यांचे रोजगार व समुदाय या बाबत स्वतःचे म्हणणे असावे	3	3
d. आपली शहरे व ग्रामीण भाग सुंदर असावा	4	4

Q17. जर तुम्हाला पुढील विधानापैकी एक पर्याय निवडायचा असेल तर तुम्ही कोणते वाक्य अधिक महत्वाचे मानता?

पहिली पसंती दुसरी पसंती

a. देशात कायदा व सुव्यवस्था असावी	1	1
b. सरकारच्या निर्णयात लोकांच्या मताला महत्त्व असावे	2	2
c. वाढत्या महागाई विरोधी लढा	3	3
d. भाषण स्वातंत्र्याचे रक्षण करणे	4	4

Q18. इथे मी तुम्हाला आणखी एक यादी वाचून दाखवितो. तुमच्या मते यापैकी काय महत्वाचे असेल?

पहिली पसंती दुसरी पसंती

a. स्थीर अर्थव्यवस्था	1	1
b. वैयक्तिक कमी आणि मानवी समाजाकडे अधिकची वाटचाल होणे	2	2

		c. एका अशा समाजाकडे वाटचाल करावे की जिथे पैशापेक्षा विचाराला महत्व असावे	3	3
		d. गुन्हेगारी विरोधी लढा	4	4
	☐	Q19. आता पुन्हा युद्ध नको अशी आपली आशा आहे परंतु ते झालेच तर तुम्ही देशाकरीता लढण्यासाठी इच्छुक आहात काय? 1. Yes 2. No 8. DK/No opinion		
a.	☐	Q20. आपल्या आयुष्यातील नजीकच्या भविष्य काळात होणाऱ्या बदलाची यादी मी वाचून दाखवितो. कृपया तुम्ही मला सांगा हे बदल झाले तर तुमच्या मते ती चांगली असे, वाईट गोष्ट असेल किंवा तुम्हाला काही फरक पडणार नाही.		
b.	☐		Good	Don't mind
c.	☐		Bad	DK/CS
		a. आपल्या आयुष्यातील कामाला कमी महत्व प्राप्त झाले तर	1	2
		b. तंत्रज्ञानाच्या विकासावर मोठा भर दिला तर	1	2
		c. सत्तेवर असणाऱ्यांना अधिक प्रतिष्ठा	1	2
		Q21. मी आता सविस्तरपणे काही लोकांचे वर्णन करतो. तुम्ही प्रत्येक वर्णनानुसार तुम्हाला ती व्यक्ती आवडते की आवडत नाही. (खूप आवडते, थोडीफार आवडते, किंवा अजिबात आवडत नाही याला चिन्हांकीत करा)		
			Very much like me	Somewhat like me
			Not like me	Not at all like me
			DK/CS	
a.	☐	a. एका व्यक्तीला हे महत्वाचे आहे की त्यांना नवीन संकल्पना व कार्य आपल्या विचाराने करावे.	1	3
b.	☐	b. या व्यक्तीला श्रीमंत होणे महत्वपूर्ण वाटते, त्याच्याकडे खूप पैसे व महागड्या वस्तु असणे आवडते	1	3
c.	☐	c. या व्यक्तीला सुरक्षित वातावरणात रहायला आवडते, धोकादायक वस्तूपासून दूर राहावे वाटते	1	3
d.	☐	d. या व्यक्तीला सुखी राहणे महत्वपूर्ण वाटते, तसेच पूर्ण जीवन आरामदायी असावे.	1	3
e.	☐	e. या व्यक्तीला समाज हिताकरिता काहीतरी करायला महत्वाचे वाटते	1	3
f.	☐	f. या व्यक्तीला जीवनात यशस्वी होणे महत्वाचे वाटते की लोक त्या यशस्वीतेला ओळखावेत	1	3
g.	☐	g. या व्यक्तीला आपण धाडसी व जोखीमचे काम करावे आणि एक आनंदी जीवन जगावे	1	3
h.	☐	h. या व्यक्तीला योग्यरितीने व्यवहार करणे महत्वाचे वाटते. लोक ज्याला चुकीचे म्हणतात तो या गोष्टी टाळतो.	1	3
i.	☐	i. या व्यक्तीला पर्यावरणाकडे लक्ष देणे महत्वाचे वाटते. आरोग्यासाठी योग्य असणाऱ्या वनस्पतीची काळजी घेणे	1	3
j.	☐	j. या व्यक्तीला परंपरा महत्वाच्या वाटतात. परंपरा ज्या धर्मातून किंवा कुटुंबातून चालत आल्या आहेत	1	3
	☐	Q22. मी आता तुम्हाला काही प्रश्न वाचून दाखवितो. कृपया तुम्ही यापैकी कोणता प्रश्न जास्त गंभीर समजता तो सांगा? (Read all : mark one)		
		1. लोकांचे दारिद्र्य व गरजा	2. मुली व स्त्रिया यांच्या बरोबर केला जाणारा भेदभाव	
		3. अपुरी सांडपाणी व्यवस्था व संसर्गजन्य रोग	4. अपुरे शिक्षण	5. पर्यावरण प्रदूषण
	☐	Q23. लोक जेव्हा पर्यावरण व आर्थिक वाढ याची चर्चा करतात तेव्हा दोन विधाने करतात. यापैकी कोणते विधान तुमच्या मताच्या जवळ येते? (Read out and code one answer):		
		1. पर्यावरणाचे रक्षण झाले पाहिजे जरी त्यामुळे आर्थिक मंदी होते व रोजगार कमी होतो.		
		2. आर्थिक वाढ व नवीन रोजगार यांना महत्व दिले पाहिजे त्यामुळे जरी पर्यावरणाची काही प्रमाणात हानी होत		

असेल

8. DK/CS (code if volunteered only!).

Q24. गेल्या दोन वर्षात पर्यावरणीय संघटनेला तुम्ही काही पैसे दिले का ? 1.Yes 2. No

Q25. गेल्या दोन वर्षात तुम्ही पर्यावरण हे कारण असलेल्या निदर्शनात भाग घेतला आहे काय?

1.Yes 2. No 8. DK/CS

Q26. तुम्ही राजकारणात किती उत्सुक असता? (read out and code one answer):

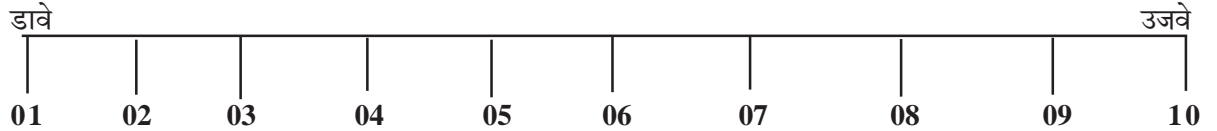
1. खूप उत्सुक 2. काहीप्रमाणात उत्सुक 3. खूप प्रमाणात उत्सुक नाही
4. अजिबात उत्सुक नाही 8. DK/CS (Do not read as an option).

Q27. मी आता राजकीय कृतीचे काही प्रकार वाचून दाखवितो. प्रत्येकाकरिता तुम्ही यापैकी काही गोष्टी केल्या आहेत का ? तुम्ही काही गोष्टी कराल यापैकी कोणत्याही गोष्टी कोणत्याही परिस्थितीत वापरत नाही.

Have done Will do it Will never do it No opinion

a. याचिकेवर सही करणे	1	2	3	8
b. बहिष्कारात भाग घेणे	1	2	3	8
c. शांततामय निदर्शने यात भाग घेणे	1	2	3	8
d. संपात सहभागी होणे	1	2	3	8
e. इतर निषेधांचे मार्ग	1	2	3	8

Q28. राजकीय दृष्टीने लोक डावे किंवा उजवे याबद्दल बोलतात इथे एक १० पायऱ्यांची शिडी आहे. पायरी एक म्हणजे डावे आणि पायरी १० म्हणजे उजवे. तुम्ही तुम्हाला कोणत्या पायरीवर ठेवाल?

Q29. मी आता दोन विधाने वाचून दाखवितो तुम्ही मला सांगा तुम्ही विधान एक किंवा विधान दोन बरोबर सहमत आहात (Ascertain whether they strongly agree/ agree with the statement)

विधान एक: - उत्पन्न समान केले असले पाहिजे

विधान दोन:- उत्पन्नात मोठा फरक असण्याची गरज आहे

1. Strongly agree with Statement 1 3. Agree with Statement 1

5. Neither Agree/Disagree with Statement 1 or 2 (do not provide as an option)

7. Agree with Statement 2

9. Strongly Agree with Statement 2

8. DK/CS(Don't read out)

Q30. मी आता दोन विधाने वाचून दाखवितो तुम्ही मला सांगा तुम्ही विधान एक कि विधान दोन बरोबर सहमत आहात. (Ascertain whether they strongly agree/ agree with the statement)

विधान एक:- खाजगी मालकीचे व्यवसाय व खाजगी मालकीचे उद्योग वाढले पाहिजे

विधान दोन:- व्यवसाय व उद्योगात शासनाची मालकी वाढली पाहिजे

1. Strongly agree with Statement 1 3. Agree with Statement 1

5. Neither Agree/Disagree with Statement 1 or 2 (do not provide as an option)

7. Agree with Statement 2

9. Strongly Agree with Statement 2

8. DK/CS(Don't read out)

Q31. मी आता दोन विधाने वाचून दाखवितो, तुम्ही मला सांगा तुम्ही विधान एक कि विधान दोन बरोबर सहमत आहोत (Ascertain whether they strongly agree/ agree with the statement)

विधान एक:- शासनाने प्रत्येकाची जबाबदारी घेतली की सर्वांच्या गरजा पूर्ण होत आहेत.

विधान दोन:- लोकांनी आपल्या गरजा पूर्ण करून घेण्याची जबाबदारी घेतली पाहिजे

1. Strongly agree with Statement 1 3. Agree with Statement 1

5. Neither Agree/Disagree with Statement 1 or 2 (do not provide as an option)

7. Agree with Statement 2

9. Strongly Agree with Statement 2

8. DK/CS(Don't read out)

Q32. मी आता दोन विधाने वाचून दाखवितो, तुम्ही मला सांगा तुम्ही विधान एक की विधान दोन बरोबर सहमत आहात. (Ascertain whether they strongly agree/ agree with the statement)

विधान एक :- स्पर्धा चांगली असते जी लोकांना खूप कष्ट करणे व नवीन कल्पना विकसित करण्यास उद्युक्त करते

विधान दोन :- स्पर्धा हानीकारण असते

1. Strongly agree with Statement 1

3. Agree with Statement 1

5. Neither Agree/Disagree with Statement 1 or 2 (*do not provide as an option*)

7. Agree with Statement 2

9. Strongly Agree with Statement 2

8. DK/CS(*Don't read out*)

Q33. मी आता दोन विधाने वाचून दाखवितो, तुम्ही मला सांगा तुम्ही विधान एक की विधान दोनशी सहमत आहात (*Ascertain whether they strongly agree/ agree with the statement*)

विधान एक :- जीवनाच्या दीर्घ कालावधीत कष्टच जीवन यशस्वी करते.

विधान दोन :- खूप कष्ट केल्याने यश येत नाही, तर ते नशीबावरच अवलंबून असते.

1. Strongly agree with Statement 1

3. Agree with Statement 1

5. Neither Agree/Disagree with Statement 1 or 2 (*do not provide as an option*)

7. Agree with Statement 2

9. Strongly Agree with Statement 2

8. DK/CS(*Don't read out*)

Q34. मी आता दोन विधाने वाचून दाखवितो, तुम्ही मला सांगा तुम्ही विधान एक की विधान दोन बरोबर सहमत आहात. (*Ascertain whether they strongly agree/ agree with the statement*)

विधान एक :- इतरांचा वापर करूनच लोक श्रीमंत होतात.

विधान दोन :- संपत्ती वाढल्याने सर्वांची गरज पूर्ण होते.

1. Strongly agree with Statement 1

3. Agree with Statement 1

5. Neither Agree/Disagree with Statement 1 or 2 (*do not provide as an option*)

7. Agree with Statement 2

9. Strongly Agree with Statement 2

8. DK/CS(*Don't read out*)

Q35. मी तुम्हाला विचारतो की तुम्ही वेगवेगळ्या गटातील लोकांवर किती विश्वास ठेवता. पूर्ण विश्वास ठेवता, थोडाफार विश्वास ठेवता, फारसा विश्वास ठेवत नाही, की अजिबात विश्वास ठेवत नाही, प्रत्येक गटाविषयी मला सांगा?

	पूर्ण विश्वास	थोडाफार विश्वास	फारसा विश्वास ठेवत नाही	अजिबात विश्वास ठेवत नाही	DK CS
--	---------------	-----------------	-------------------------	--------------------------	----------

a. तुमचे कुटुंब	1	2	3	4	8
b. तुमचे शेजारी	1	2	3	4	8
c. तुम्हाला वैयक्तिक माहित असणारे	1	2	3	4	8
d. पहिल्यांदा भेटणाऱ्या व्यक्तीवर	1	2	3	4	8
e. इतर धर्मातील	1	2	3	4	8
f. इतर देशातील	1	2	3	4	8

Q36. मी काही संस्थांची नावे सांगतो, त्या प्रत्येकाविषयी तुम्हाला किती विश्वास वाटतो ते सांगा, खूप विश्वास, बराच विश्वास, फारसा विश्वास नाही, अजिबात नाही, माहित नाही? (*Read out and code one answer for each*):

	Agreat deal	Quite a lot	Not very much	None at all	DK CS
--	-------------	-------------	---------------	-------------	----------

a. मंदीर/ चर्च/ मस्जिद/ गुरूद्वारा	1	2	3	4	8
b. सैन्य दल	1	2	3	4	8
c. वृत्तपत्रे	1	2	3	4	8
d. टेलिव्हिजन	1	2	3	4	8
e. कामगार संघटना	1	2	3	4	8
f. पोलिस	1	2	3	4	8
g. न्यायालये	1	2	3	4	8
h. दिल्लीतील सरकार	1	2	3	4	8

i.	i. राजकीय पक्ष	1	2	3	4	8
j.	j. संसद	1	2	3	4	8
k.	k. नागरी सेवा	1	2	3	4	8
l.	l. विद्यापीठ	1	2	3	4	8
m.	m. मोठ्या कंपन्या	1	2	3	4	8
n.	n. बँका	1	2	3	4	8
o.	o. पर्यावरणवादी संघटना	1	2	3	4	8
p.	p. स्त्रियांच्या संघटना	1	2	3	4	8
q.	q. धर्मदाय/ विश्वस्त संस्था/ मानवतावादी संघटना	1	2	3	4	8
r.	r. सार्क	1	2	3	4	8
s.	s. संयुक्त राष्ट्रसंघ	1	2	3	4	8
Q37.	मी तुम्हाला वेगवेगळ्या राजकीय व्यवस्थांचे प्रकार सांगतो. देशांचा कारभार /शासन चालविण्याचे वेगवेगळे राजकीय प्रकार आहेत. त्या संदर्भात प्रत्येकाविषयी तुम्हाला काय वाटते. खूप चांगले, बरे, वाईट, खूप वाईट.					

खूप चांगले बरे वाईट खूप वाईट DK CS

a.	a. सक्षम /समर्थ नेता असावा जो की संसद व निवडणुकांची चिंता करू नये.	1	2	3	4	8
b.	b. देशासाठी सर्वोत्तम काय ते ठरवून निर्णय घेणारे तज्ञ असावेत, सरकारे नको.	1	2	3	4	8
c.	c. लष्कर राजवट	1	2	3	4	8
d.	d. लोकशाही राजकीय व्यवस्था	1	2	3	4	8

Q38. अनेक गोष्टी योग्य असतात. परंतु ती सर्व वैशिष्ट्ये लोकशाहीला आवश्यक असतात असे नाही. तुम्ही मला सांगा. खालीलपैकी कोणती वैशिष्ट्ये तुमच्या मते लोकशाहीत आवश्यक आहेत. या ठिकाणी पायरी क्र. एक म्हणजे आवश्यक वैशिष्ट्ये नाहीत. आणि पायरी क्र. दहा म्हणजे निश्चितच आवश्यक वैशिष्ट्ये आहेत. तुम्ही स्वतःला कोणत्या पायरीवर ठेवाल

		Not an essential characteristic of democracy							An essential characteristic of democracy		
		01	02	03	04	05	06	07	08	09	10
a.	a. श्रीमंताना कर लावावा आणि गरिबांना अनुदान द्यावे										
b.	b. धार्मिक अधिकाराने कायद्याचा अर्थ लावावा.										
c.	c. लोकांनी मोकळ्या वातावरणातील निवडणुकीत आपले नेते निवडावे.										
d.	d. बेरोजगारांना राज्याने मदत द्यावी.										
e.	e. सरकार समर्थ नसल्यास सैन्यदलाने सरकार ताब्यात घ्यावे										
f.	f. नागरी हक्क लोकांच्या स्वातंत्र्याचे दडपशाहीपासून संरक्षण करतात.										
g.	g. राज्याने लोकांचे उत्पन्न समान करावे										
h.	h. राज्यकर्त्यांच्या आज्ञा लोकांनी पाळाव्यात										
i.	i. महिलांना पुरुषाप्रमाणे समान हक्क असावेत.										

Q39. तुमच्या दृष्टीने लोकशाहीद्वारे चालविल्या जाणाऱ्या देशात राहाणे महत्वाचे आहे. इथे एक सिडी दिली आहे. या सिडीमध्ये पायरी क्र. १ म्हणजे अजिबात महत्वाचे नाही आणि पायरी क्र. १० म्हणजे निश्चितच महत्वाचे आहे. तुम्ही स्वतःला कोणत्या

पायरीवर ठेवाल ?

अजिबात महत्वाचे नाही

निश्चितच महत्वाचे आहे

01 02 03 04 05 06 07 08 09 10

Q40. आज आपल्या देशातील शासन कितपत लोकशाही प्रमाणे चालविले जाते, इथे एक सिडी दिली आहे. या सिडीमध्ये पायरी क्र. १ म्हणजे अजिबात लोकशाहीप्रमाणे नाही आणि पायरी क्र. १० म्हणजे पूर्णपणे लोकशाहीप्रमाणे आहे. तुम्ही स्वतःला कोणत्या पायरीवर ठेवाल ?

अजिबात लोकशाहीप्रमाणे

पूर्णपणे लोकशाहीप्रमाणे

नाही

आहे

01 02 03 04 05 06 07 08 09 10

Q41. भारतात व्यक्तिगत मागवी हक्कांबाबत कितपत आदर आहे ? तुम्हाला असे वाटते का, की मानवी हक्काबद्दल खूप आदर आहे. थोडासा आदर आहे, फारसा नाही, किंवा अजिबात नाही? (read out and code one answer):

1. व्यक्तिगत मानवी हक्काबाबत खूप आदर आहे

2. थोडासा आदर आहे

3. फारसा आदर नाही

4. अजिबात आदर नाही

8. DK/CS (Don't read out)

Q42. जीवनाचा अर्थ आणि हेतू यांचा तुम्ही कितपत विचार करता? नेहमी, कधी-कधी, क्वचित, कधीच नाही.

1. नेहमी 2. कधी-कधी

3. क्वचित

4. कधीच नाही

8. DK/CS (Don't read out)

Q43. तुम्ही कोणत्या धार्मिक प्रणालीचा स्वीकार करता?

0. कोणत्याही नाही

1. हिंदू

2. ख्रिश्चन

3. मुस्लिम

4. बौद्ध

5. इतर _____

Q44. विवाह, अंत्यविधी याखेरीज तुम्ही हल्ली किती वेळा धार्मिक कार्यांना उपस्थित राहता? आठवड्याला एकाहून जास्त वेळा, आठवड्यातून एकदा, महिन्यातून एकदा, खास पवित्र दिवशी, वर्षातून एकदा, अगदी कमी, कधीच नाही.

1. आठवड्याला एकाहून जास्त वेळा

2. आठवड्यातून एकदा

3. महिन्यातून एकदा

4. खास पवित्र दिवशी

5. वर्षातून एकदा

6. अगदी कमी

7. कधीच नाही

8. DK/CS

Q45. विवाह, अंत्यविधी याखेरीज तुम्ही हल्ली किती वेळा प्रार्थना करत असता? दिवसातून अनेक वेळा, दिवसातून एकदा, आठवड्यातून अनेक वेळा, फक्त धार्मिक कार्याच्या उपस्थितीच्या वेळी, खास /पवित्र दिवशी, वर्षातून एकदा, अगदी कमी, कधीच नाही ? (Code one answer):

1. दिवसातून अनेक वेळा

2. दिवसातून एकदा

3. आठवड्यातून अनेक वेळा

4. फक्त धार्मिक कार्याच्या उपस्थितीच्या वेळी

5. खास /पवित्र दिवशी

6. वर्षातून एकदा

7. अगदी कमी

8. कधीच नाही

9. DK/CS

Q46. वैयक्तीकरित्या, तुम्ही धार्मिक ठिकाणी (मंदिर, मशिद, चर्च) जात असाल किंवा नाही. पण तुम्ही असे म्हणाल का की तुम्ही धार्मिक आहात की धार्मिक नाही किंवा पक्के नास्तिक आहात. (read out and code one answer):

1. धार्मिक व्यक्ती

2. धार्मिक व्यक्ती नाही

3. नास्तिक

8. DK/CS

Q47. देवावर विश्वास ठेवता का?

1. Yes

2. No

8. DK/CS

Q48. तुम्ही नरकावर विश्वास ठेवता का?

1. Yes

2. No

8. DK/CS

Q49. खालीलपैकी कोणत्या एका विधानाशी जास्त सहमत आहात? धर्माचा मूलभूत अर्थ म्हणजे:

1. धार्मिक नियम आणि विधी पाळणे 2. दुसऱ्या लोकांसाठी चांगले करणे

3. दोन्हीपैकी एकही नाही. (Do not read)

4. दोन्ही (Do not read)

8. DK/CS

Q50. खालीलपैकी कोणत्या एका विधानाशी जास्त सहमत आहात? धर्माचा मूलभूत अर्थ म्हणजे: या संसारात जीवनाचा अर्थ समजणे.

1. 'मृत्यूनंतर जीवनाचा' अर्थ समजणे

2. या जगात जीवनाचा अर्थ तयार होतो

3. दोन्हीपैकी एकही नाही. (Do not read)

4. दोन्हीही. (Do not read)

8. DK/CS

Q51. तुमच्या आयुष्यात देव किती महत्वाचे आहे? इथे एक सिडी दिली आहे. या सिडीमध्ये पायरी क्र. १ म्हणजे काहीही महत्त्व नाही

आणि पायरी क्र. १० म्हणजे खूप महत्व आहे तुम्ही स्वतःला कोणत्या पायरीवर ठेवाल?

काहीही महत्व
नाही

खूप महत्व
आहे

Q52. तुम्ही मला सांगा की, खालील विधानाशी सहमत आहात की असहमत आहात. (नंतर निश्चित करा. पुर्ण सहमत, सहमत, पुर्ण असहमत, असहमत.)

a. ☐

पुर्ण सहमत सहमत असहमत पुर्ण असहमत D.K. CS

b. ☐

a. ज्या-ज्या ठिकाणी विज्ञान आणि धर्म यांच्यातील संघर्षात धर्म हा नेहमीच बरोबर असतो.

1 2 3 4 8

c. ☐

b. माझा धर्म हा एकमेव स्वीकारण्यास योग्य आहे

1 2 3 4 8

d. ☐

c. सर्व धर्माविषयी सार्वजनिक शाळांमध्ये शिकविले गेले पाहिजे

1 2 3 4 8

d. जे लोक वेगवेगळ्या धर्माशी संबंधित आहेत. त्यांची नैतिकता ही अशी आहे की जी माझ्या धर्माशी जोडलेली आहे.

1 2 3 4 8

Q53. कृपया मला सांगा की आपण खालील बाबी आपल्याला कुठपर्यंत लागू करता.

Completely wrong Mostly wrong More wrong than right Neither right nor wrong More right than wrong Mostly right Completely right

a. ☐

a. मी अनेकदा चिंताग्रस्त, भीतीदायक आणि काळजीत पडलेला असतो. मला याबाबत काळजी आहे की काहीतरी चुकीचे होत आहे.

1 2 3 4 5 6 7

b. ☐

b. मला लोक चालंगी वाटतात मी मैत्रीपूर्ण आणि खुल्यापणाने परक्या /अनओळखी लोकांशी बोलण्यास आवडते.

1 2 3 4 5 6 7

c. ☐

c. मी कल्पना/ स्वप्न पाहणारा व्यक्ती आहे. मला कल्पना करणे आणि माझ्या विचारांना स्वातंत्र्य देणे आवडते.

1 2 3 4 5 6 7

d. ☐

d. मी लोकांवर भरोसा करतो. किंवा विश्वास ठेवतो. अनेकवेळा प्रत्येकजण प्रामाणिक आणि

चांगले उद्दिष्टे असणारे असतात.

1 2 3 4 5 6 7

e. ☐

e. मी एका उत्साही व्यक्तीपेक्षा गंभीर आहे.

क्वचितच आनंदात जास्त राहतो.

1 2 3 4 5 6 7

f. ☐

f. मी एक परंपरागत व्यक्ती आहे. सामान्यतः

लोक असे समजतात की, मी दुसऱ्यांची

रूढी-परंपराचा स्वीकार करत नाही .

1 2 3 4 5 6 7

g. ☐

g. मी अनेकदा माझे कार्य, निर्णय आणि त्यांच्या

परिणामाव्यतिरिक्त काम करण्याची धडपड

करत असतो

1 2 3 4 5 6 7

Q54. कृपया तुम्ही खालीलबाबी स्वतःसाठी किती प्रमाणात लागू करता.

		Completely wrong	Mostly wrong	More wrong than right	Neither right nor wrong	More right than wrong	Mostly right	Completely right
a.	☐							
b.	☐							
c.	☐							
d.	☐							
e.	☐							
f.	☐							
g.	☐							

Q55. कृपया खालील बाबी स्वतःला कोणत्या पातळीपर्यंत लागू करता.

		Completely wrong	Mostly wrong	More wrong than right	Neither right nor wrong	More right than wrong	Mostly right	Completely right
a.	☐							
b.	☐							
c.	☐							
d.	☐							

- e. ☐ मी माझ्या जीवणाचे लक्ष निश्चित जाणतो.
त्यासाठी मी कठीण परिश्रम घेत आहे. 1 2 3 4 5 6 7
- f. ☐ मी कधी-कधी निराशावादी होत असतो.
मी स्वतःला निरोपयोगी वस्तू मानत नाही.
सर्वसाधारणपणे मी माझ्या जीवनाशी /
आयुष्यात संतुष्ट असतो. 1 2 3 4 5 6 7
- g. ☐ मी पार्श्वभूमी ला प्राधान्य न देता अनेकदा
इतर लोकांना माझ्या वतीने निर्णय घेण्यास
लावतो. 1 2 3 4 5 6 7

Q56. खाली काही विधाने दिली आहेत ती तुम्हाला किती प्रमाणात लागू होतात ते सांगा.

	Completely wrong	Mostly wrong	More wrong than right	Neither right nor wrong	More right than wrong	Mostly right	Completely right
a. ☐							
a. मी माझ्या भावनांना महत्व देत नाही. म्हणून बहुतांश वेळा मी त्याकडे दुर्लक्ष करतो.	1	2	3	4	5	6	7
b. ☐							
b. मी इतर लोकांच्या अडचणी जाणून घेत नाही. मी स्वार्थी व अहंकारी व्यक्ती आहे.	1	2	3	4	5	6	7
c. ☐							
c. लालसी वृत्तीला विरोध करणे व माझ्या भावना आणि इच्छावर नियंत्रण ठेवणे हे माझ्यासाठी फार कठीण आहे. मी नेहमीच या गोष्टी करतो, त्याबद्दल मला नंतर दुःख वाटते.	1	2	3	4	5	6	7
d. ☐							
d. मी नेहमी प्रकाशझोतात राहिलो पाहिजे असे वाटत नाही. मला माझ्याबद्दल व माझ्या उपलब्धीबद्दल बोलणे आवडत नाही.	1	2	3	4	5	6	7
e. ☐							
e. मी एक शांत व्यक्ती आहे. त्यामुळे मला कोणीही राग आणू शकत नाही किंवा भडकावू शकत नाही.	1	2	3	4	5	6	7
f. ☐							
f. प्रामाणिकपणे जीवनात कोणीही पुढे जाऊ शकत नाही. यावर माझा विश्वास असल्यामुळे जेव्हा गरज भासते तेव्हा मी इतरांचा फायदा करून घेतो.	1	2	3	4	5	6	7
g. ☐							
g. मला स्वतःला कठीण परिस्थितीत नेहमीच असुरक्षित वाटत आले आहे. त्यामुळे मी निश्चित असा निर्णय घेऊ शकत नाही व त्या परिस्थितीला सामोरे जाऊ शकत नाही.	1	2	3	4	5	6	7
h. ☐							
h. प्रत्येक व्यक्तीला प्रतिष्ठेचा हक्क आहे. यावर माझा विश्वास आहे. माझ्या तुलनेत जे जीवनात कमनशीबी राहिले त्यांच्याबद्दल मला नेहमीच कळवळा राहिला आहे.	1	2	3	4	5	6	7
i. ☐							
i. मला नेहमी असे वाटत आले आहे की काहीतरी करण्यासाठी मी अधिक सक्षम नाही. मी काहीही मिळवू शकलो नाही आणि मी माझ्या कामात अधिक प्रभावी नाही.	1	2	3	4	5	6	7

b. ☐ ☐

b. विज्ञान आणि तंत्रज्ञानामुळे भावी पिढीकरिता मोठ्या प्रमाणात संधी उपलब्ध होतील.

पूर्णपणे असहमत

पूर्णपणे सहमत

c. ☐ ☐

c. आपण धार्मिक श्रद्धेपेक्षा विज्ञानावर अधिक अवलंबून आहोत

पूर्णपणे असहमत

पूर्णपणे सहमत

d. ☐ ☐

d. लोकांच्या चांगल्या किंवा वाईटांच्या संकल्पना विज्ञानामुळे मोडीत निघाल्या आहेत हा विज्ञानवादी दृष्टिकोनाचा एक वाईट परिणाम आहे.

पूर्णपणे असहमत

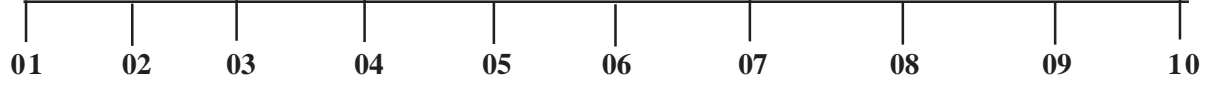
पूर्णपणे सहमत

e. ☐ ☐

e. माझ्या दैनंदिन जीवनासाठी विज्ञानाबद्दलची जाण आवश्यक असतेच असे नाही.

पूर्णपणे असहमत

पूर्णपणे सहमत

f. ☐ ☐

f. या सर्व गोष्टींचा विचार केल्यास तुम्ही असे म्हणाल का की, विज्ञान व तंत्रज्ञानामुळे जग चांगले झाले आहे की वाईट झाले आहे ? इथे दहा पायऱ्यांची सिडी आहे. पायरी क्र. ०१ म्हणजे ' जग खूप वाईट झाले आहे ' आणि पायरी क्र. १० म्हणजे ' जग खूप सर्वात चांगले झाले आहे ' तुम्ही स्वतःला कोणत्या पायरीवर ठेवाल?

सर्वात वाईट

सर्वात चांगले

Q66. तुमच्या मते पुढीलपैकी कोणत्या कृती या पूर्णपणे असमर्थनीय अथवा पूर्णपणे समर्थनीय आहेत. इथे दहा पायऱ्यांची सिडी आहे. पायरी क्र. ०१ म्हणजे 'पूर्णपणे असमर्थनीय' आणि पायरी क्र. १० म्हणजे 'पूर्णपणे समर्थनीय' तुम्ही स्वतःला कोणत्या पायरीवर ठेवाल?

a. ☐ ☐

b. ☐ ☐

c. ☐ ☐

d. ☐ ☐

e. ☐ ☐

f. ☐ ☐

g. ☐ ☐

h. ☐ ☐

i. ☐ ☐

j. ☐ ☐

k. ☐ ☐

l. ☐ ☐

m. ☐ ☐

a. अशा सरकारी सुविधा मागणे ज्यांचे तुम्ही हक्कदार नाहीत

पूर्णपणे असमर्थनीय

b. सरकारी बसेसमधून विनातिकीट प्रवास करणे

पूर्णपणे समर्थनीय

c. संपत्तीचा गैरव्यवहार

पूर्णपणे असमर्थनीय

d. संधी मिळाल्यास कर चुकवणे

पूर्णपणे समर्थनीय

e. तुमच्या कामाच्या ठिकाणी लाच स्वीकारणे

पूर्णपणे असमर्थनीय

f. समलिंगीसंबंध

पूर्णपणे समर्थनीय

g. वेश्याव्यवसाय

पूर्णपणे असमर्थनीय

h. गर्भपात

पूर्णपणे समर्थनीय

i. घटस्फोट

पूर्णपणे असमर्थनीय

j. लग्नाआधी शरीरसंबंध

पूर्णपणे समर्थनीय

k. आत्महत्या

पूर्णपणे असमर्थनीय

l. नवऱ्याने बायकोला मारहाण करणे

पूर्णपणे समर्थनीय

m. पालकांकडून मुलांवर होणारी मारहाण

पूर्णपणे असमर्थनीय

n.

n. इतर लोकांविरुद्ध हिंसा करणे

01 02 03 04 05 06 07 08 09 10

Q67. तुम्हाला भारतीय असण्याचा किती अभिमान आहे ? (Read out and code one answer):

1. खूप अभिमान 2. क्वचित अभिमान 3. खूप अभिमान वाटत नाही 4. अजिबात अभिमान वाटत नाही
5. मी भारतीय नाही (do not read out! Code only if volunteered!) 8. DK/CS

Q68. लोक आपले आपणाकडे आणि जगामध्ये आपलं आपणाला कसे पाहतात याविषयी भिन्न-भिन्न मत आहेत? खाली काही विधाने दिली आहेत, त्याकडे तुम्ही कसे पाहता हे दर्शवितात. तुम्ही त्या विधानाशी पूर्णपणे सहमत आहात, सहमत आहात, असहमत आहात की, पूर्णपणे असहमत आहात ते सांगा.

	पूर्णपणे सहमत	सहमत	असहमत	पूर्णपणे असहमत	DK CS
a. मी माझ्याकडे विश्वाचा एक नागरिक म्हणून पाहतो	1	2	3	4	8
b. मी स्वतःला स्थानिक समुदायाचा भाग मानतो.	1	2	3	4	8
c. मी स्वतःला भारताचा एक नागरिक समजतो.	1	2	3	4	8
d. मी स्वतःला एक स्वायत्त व्यक्ती समजतो.	1	2	3	4	8

Q69. देशात व जगभरात काय चालले आहे ते लोक विविध माध्यमांद्वारे शिकत असतात. खाली काही माध्यमांची नावे दिली आहेत. जी तुम्ही माहिती मिळविण्यासाठी वापरता. ती तुम्ही दररोज वापरता, आठवड्यातून कधी-कधी वापरता, महिन्यातून कधी-कधी वापरता, महिन्यातून एकदाही नाही, कधीही नाही ते सांगा.

	दररोज	आठवड्यातून	महिन्यातून	महिन्यातून एकदाही नाही	कधीही नाही
a. दैनिक वृत्तपत्र	1	2	3	4	5
b. छापील नियतकालिक	1	2	3	4	5
c. टिव्हीवरील बातम्या	1	2	3	4	5
d. रेडिओवरील बातम्या	1	2	3	4	5
e. मोबाईल फोन	1	2	3	4	5
f. ईमेल	1	2	3	4	5
g. इंटरनेट	1	2	3	4	5
h. सहकारी किंवा मित्रांशी गप्पा	1	2	3	4	5

Q70. तुम्ही तुमच्या कम्प्युटर वापर किती करता? (Read out and code one answer):

1. कधीही नाही 2. कधीतरी 3. नेहमीच
4. कम्प्युटर काय आहे हे मला माहित नाही. (do not read out, code only if volunteered!) 8. DK/CS

Q71. जेव्हा निवडणुका होतात तेव्हा तुम्ही नेहमी मतदान करता, सतत मतदान करता की, कधीही मतदान करता, कधीच मतदान करत नाही. खालील निवडणुकांत तुम्ही कधी मतदान केले का, हे स्वतंत्रपणे सांगा. (Read out and code one answer for each item):

	Always	Usually	Never	DK
a. स्थानिक पातळीवरील निवडणुका	1	2	4	8
b. विधानसभा निवडणूक	1	2	4	8
c. लोकसभा निवडणूक	1	2	4	8

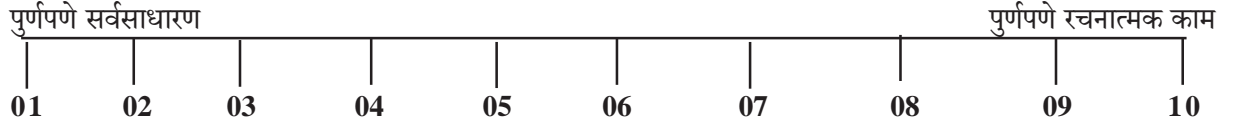
Q72. जर उद्या लोकसभा निवडणुका झाल्या तर तुम्ही कोणत्या पक्षाला मतदान कराल?

Q73a. तुम्ही जे काम करता ते शारीरिक मेहनतीचे अधिक आहे की बौद्धिक मेहनतीचे? इथे दहा पायऱ्यांची सिडी आहे. पायरी क्र. ०१ म्हणजे 'शारीरिक मेहनतीचे' आणि पायरी क्र. १० म्हणजे 'बौद्धिकमेहनतीचे' तुम्ही स्वतःला कोणत्या पायरीवर ठेवाल? शारीरिक मेहनतीचे बौद्धिक मेहनतीचे

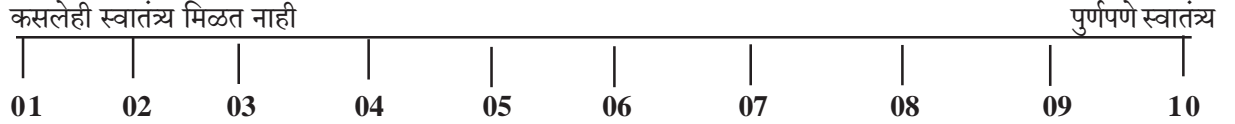
01	02	03	04	05	06	07	08	09	10
----	----	----	----	----	----	----	----	----	----

Q73b. तुम्ही जे काम करता ते पुर्णपणे साधारण काम आहे की पुर्णपणे रचनात्मक काम आहे? इथे दहा पायऱ्यांची सिडी आहे. पायरी क्र. ०१ म्हणजे 'पुर्णपणे सर्वसाधारण काम' आणि पायरी क्र. १० म्हणजे 'पुर्णपणे रचनात्मक' काम असा अर्थ असेल तर तुम्ही स्वतःला कोणत्या पायरीवर ठेवाल?

Q73c. तुम्हाला तुमच्या कामाच्या ठिकाणी किती स्वातंत्र्य मिळते? इथे दहा पायऱ्यांची सिडी आहे. पायरी क्र. ०१ म्हणजे 'कसलेही स्वातंत्र्य मिळत नाही' आणि पायरी क्र. १० म्हणजे 'पुर्णपणे स्वातंत्र्य' तर तुम्ही स्वतःला कोणत्या पायरीवर ठेवाल? कसलेही स्वातंत्र्य मिळत नाही

Q74. तुम्ही तुमच्या कामाच्या ठिकाणी इतर लोकांवर देखरेख करता का किंवा कधी केली आहे का? 1. होय 2. नाही

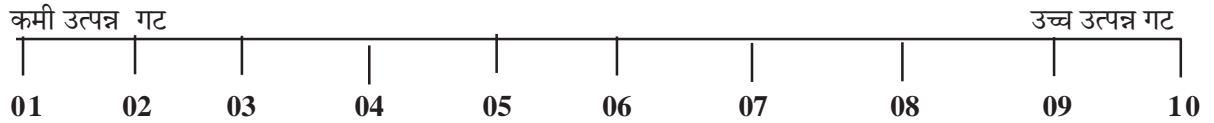
Q75. तुम्ही तुमच्या कुटुंबातील प्रमुख कमावते आहात का? 1. होय 2. नाही

Q76. तुमच्या कुटुंबातील प्रमुख कमावती व्यक्ती ही सध्या नोकरी करतात की नाही? 1. होय 2. नाही

Q77. गेल्या वर्षभरात तुम्ही तुमच्या कुटुंबाने 1. पैशाची बचत केली 2. कसे तरी काम चालवले
3. काही बचत केलेली रक्कम खर्च केली 4. बचत खर्च केली व काही पैशाची उसनवारी केली 8. DK/CS

Q78. अनेक वेळा लोक स्वतःला मध्यम वर्ग किंवा कामगार वर्ग, उच्च वर्ग व निम्न वर्गाचा म्हणून संबोधतात. तुम्ही स्वतःला कुठल्या वर्गाचे म्हणवता. (read out and code one answer): 1. उच्च वर्ग 2. उच्च मध्यम वर्ग
3. कनिष्ठ मध्यम वर्ग 4. कामगार वर्ग 5. निम्न वर्ग 8. DK/CS

Q79. इथे दहा पायऱ्यांची सिडी आहे. त्या शिडीवरील पायरी क्र. ०१ म्हणजे 'आपल्या देशातील कनिष्ठ उत्पन्न गट दर्शवितो' आणि पायरी क्र. १० म्हणजे 'उच्च उत्पन्न गट दर्शवितो' त्यानुसार तुमचे कुटुंब कोणत्या पायरीवर ठेवाल?

Q80. Respondent 1. Male 2. Female 3. Others

Q81. तुमचा जन्म कोणत्या वर्षी झाला? 19____ (Last two digits)

Q82. याचा अर्थ तुम्ही ____ वर्षांचे आहात (write in age in two digits)

Q83. तुमचे आई व वडील हे याच देशाचे मूळ रहिवाशी आहेत की नाही? Please, indicate separately for each of them (read out and code one answer for each):

	स्थलांतरीत	मुळ रहिवाशी	DK/CS
a. आई	1	2	8
b. वडील	1	2	8

Q84. तुमचा जन्म याच देशात झाला की तुम्ही अनिवासी आहात?

1. माझा जन्म याच देशात झाला आहे 2. मी या देशातील अनिवासी आहे

Q85. तुम्ही या देशाचे नागरिक आहात का?

1. होय, मी या देशाचा नागरिक आहे 2. नाही, मी या देशाचा नागरिक नाही.

Q86. तुमच्या घरात कोणती भाषा बोलली जाते? _____

Q87. तुमचे शिक्षण किती झाले आहे? : if respondent indicates to be a student, code highest level s/he expects to complete]:

1. शिक्षण नाही	2. प्राथमिक शिक्षण अपूर्ण	3. प्राथमिक शिक्षण पूर्ण	4. माध्यमिक पास /दहावी नापास
5. दहावी पास	6. अकरावी पास पण उच्च माध्यमिक शिक्षण अपूर्ण	7. बारावी पास	
8. पदवीपर्यंत	9. बी.ए. आणि उच्च पदवी		

Q88. शाळा अथवा उच्च शिक्षण संस्थेत तुम्ही वयाच्या कितव्या वर्षापर्यंत शिक्षण घेत होता(घेणार आहात)? (मुलाखतदार हा जर विद्यार्थी असेल तर त्यांची वयाच्या कितव्या वर्षापर्यंत शिक्षण घेऊ इच्छितात हे लिहावे)_____ (write in age in two digits)

Q89. तुम्ही तुमच्या पालकांसोबत राहता का? 1. Yes 2. No

Q90. सध्या तुम्ही नोकरी करता की नाही ? जर होय, तर तुम्ही आठवड्यातून किती तास काम कराता? एकापेक्षा अनेकठिकाणी काम करत असाल तर केवळ प्रमुख काम लिहावे. (code one answer):

1. होय, मी पुर्णवेळ नोकरदार आहे. (आठवड्यातून तीस तास किंवा त्यापेक्षा अधिक)
2. अर्धवेळ नोकरी(आठवड्यातून ३० तासापेक्षा कमी)
3. स्वयंरोजगार
4. काम करत नाही, निवृत्त /पेन्शनर
5. घरगुती काम करता
6. विद्यार्थी
7. बेरोजगार
8. इतर_____

Q91. सध्या तुम्ही सरकारी किंवा निमसरकारी संस्थेत काम करता की खाजगी व्यवसाय किंवा उद्योगात की खाजगी पण बिगर नफेखोर संस्थेत काम करता? जर सध्या तुम्ही काम करत नसाल तर गतकाळात तुम्ही काय काम करत होता. (read out and code one answer):

1. शासकीय संस्थेत किंवा सार्वजनिक संस्थेत
2. खाजगी उद्योग किंवा व्यवसाय
3. खाजगी पण नफा न मिळणाऱ्या संस्था
4. कधीच काम केले नाही

OBSERVATIONS OF INTERVIEWER

Q92a. Respondent's Interest (Code how interested the respondent was during the interview):

1. Respondent was very interested
2. Respondent was somewhat interested.
3. Respondent was not interested.

Q92b. Interview Privacy (Code whether the interview took place in privacy or not):

1. There were no other people around who could follow the interview
2. There were other people around who could follow the interview

Q92c. Code size of village/ town/ city/Metropolitan city):

1. Under 2,000
2. 2,000 - 5,000
3. 5 - 10,000
4. 10 - 20,000
5. 20 - 5,0000
6. 50 - 100,000
7. 100 - 500,000
8. 500,000
9. 10,00,000 and above

Q92d. Was the respondent literate or illiterate?

1. Literate
2. Illiterate

Q.93. तुमची जात / जमात कोणती? _____(Use Codebook)

Q. 94. आणि तुमचा जातिगट काय आहे ? (Double check and consult SC/ST/OBC list for the state)

1. अनुसूचित जाती (SC)
2. अनुसूचित जमाती (ST)
3. इतर मागास जाती (OBC)
4. इतर

Q.95. तुमचा मुख्य व्यवसाय कोणता आहे? _____ (Record exactly and consult code book)
(सेवानिवृत्त होण्यापूर्वी तुमचा व्यवसाय कोणता होता?)